

NEUVOLAIKÄISTEN SUUN TERVEYDEN EDISTÄMISEN YHTEISTYÖTOIMINTAMALLI

Yleistavoitteet:	Vanhemmat tietävät oman suun terveyden merkityksen yleisterveydelle ja lapsen suun terveydelle. Vanhemmilla on hyvä suuhygienia, hyvät ravintotottumukset ja he käyttävät ksylitolia syömisten jälkeen.		
Ikä	Tavoitteet	Neuvola	Hammashoitola
Odotusaika	<ul style="list-style-type: none"> * Vanhempien suu on terve ennen lapsen syntymää. * Vanhemmat tietävät, että hampaiden reikiintyminen on syljen välityksellä tarttuva tauti. * Vanhemmat tietävät, että heidän ravinto-, terveys- ja suunhoitotottumuksensa periytyvät lapselle. 	<ul style="list-style-type: none"> * Terveydenhoitaja antaa tavoitteiden mukaista tietoa suun terveydestä, ja kartoittaa perheen riskitekijöitä. * Vanhemmat ohjataan suun terveystarkastukseen, jos suussa on hoidon tarvetta tai edellisestä tarkastuksesta on kulunut vuosia. 	<ul style="list-style-type: none"> * Ensimmäistä lasta odottavan perheen hoidon tarpeen arviointi ja ohjaus osallistavana keskusteluna. * Yksilöllisen hoitovälin mukainen suun terveystarkastus. * Suun terveydenhuollon ammattilainen osallistuu perhevalmennukseen mahdollisuuksien mukaan.
0–2 v	<ul style="list-style-type: none"> * Vanhempien vastuu lapsen suun terveydestä. * Reikiintymistä aiheuttavien bakteerien tartunnan estäminen. * Vanhemmat tutustuttavat lapsen harjaamiseen ja harjaavat lapsen hampaat aamuin illoin fluorihammastahnalla heti 1. hampaan puhjettua suuhun. Hampaiden harjaamisesta tulee tapa. * Lapsi syö säännöllisinä ruoka-aikoina. * Ksylitolin käyttö syömisten jälkeen voidaan aloittaa 1½-vuoden iässä. * Lapsen janojuoma on vesi. * Tutin ja tuttipullon käytön lopettaminen viimeistään, kun lapsi on 2-vuotias. 	<ul style="list-style-type: none"> * Terveydenhoitaja antaa tavoitteiden mukaista tietoa suun terveydestä, ja kartoittaa lapsen terveysriskejä. * Tarkastetaan lapsen ylätuhampaiden puhtaus, jos runsaasti näkyvää plakkia, ohjataan hammashoitolaan. * Jos lapsi ei ole vielä käynyt hammashoitolassa, terveydenhoitaja muistuttaa varaamaan ajan. 	<ul style="list-style-type: none"> * Suun terveystarkastus ja ohjaus osallistavana keskusteluna. * Tavoitteiden mukaiset yksilölliset suun hoito-ohjeet ja käytännön harjausopetus vanhemmille. * Yksilöllisen tarkastus- ja hoitovälin määrittäminen ja kirjaaminen.
3–4 v	<ul style="list-style-type: none"> * Vanhempien vastuu lapsen suun terveydestä * Lapsi on tottunut hampaiden harjaamiseen. Hän osallistuu siihen itse, mutta vanhemmat harjaavat lapsen hampaat fluorihammastahnalla aamuin illoin. * Lapsella säännöllinen ateriarytmi * Ksylitolin käyttö syömisten jälkeen 3–5 kertaa päivässä. * Lapsen janojuoma on vesi * Makeiset eivät kuulu lapsen arkeen. 	<ul style="list-style-type: none"> * Terveydenhoitaja antaa tavoitteiden mukaista tietoa suun terveydestä. * Tarkastetaan lapsen ylätuhampaiden puhtaus, jos runsaasti näkyvää plakkia, ohjataan hammashoitolaan. * Jos lapsi ei ole vielä käynyt suun terveystarkastuksessa 3-vuotiaana, terveydenhoitaja muistuttaa varaamaan ajan. 	<ul style="list-style-type: none"> * Suun terveystarkastus ja ohjaus osallistavana keskusteluna. * Tavoitteiden mukaiset yksilölliset suun hoito-ohjeet ja käytännön harjausopetus vanhemmille.
5–6 v	<ul style="list-style-type: none"> * Lapsi osaa jo osin itse harjata hampaansa, mutta vanhempien apu on edelleen tarpeen. Hampaiden pesu fluorihammastahnalla aamuin illoin on juurtunut tapa. * Lapsella säännöllinen ateriarytmi * Lapselle ei anneta makeaa päivittäin, mahdollinen herkutteluhetki kerran viikossa tai harvemmin. 	<ul style="list-style-type: none"> * Terveydenhoitaja antaa tavoitteiden mukaista tietoa suun terveydestä, ja arvioi ohjauksen vaikuttavuutta. * Jos lapsi ei ole vielä käynyt suun terveystarkastuksessa 5–6-vuotiaana, terveydenhoitaja muistuttaa varaamaan ajan. 	<ul style="list-style-type: none"> * Suun terveystarkastus ja ohjaus osallistavana keskusteluna, * Ohjauksen vaikuttavuuden arviointi.. * Erityistä huomiota kiinnitetään ensimmäisten pysyvien poskihampaiden puhdistukseen ja reikiintymisen ehkäisyyn. * Tavoitteiden mukaiset yksilölliset suun hoito-ohjeet ja lapsen suun käytännön harjausopetus vanhemmille.
Riskipotilas =Lapsi, jolla on kohonnut riski suun sairauksiin, käy useammin hammas-hoitolassa	<ul style="list-style-type: none"> * Suun sairauksien riski on koholla, jos * Lapsella on yleissairaus, johon jatkuva lääkitys, hankalia tai useita allergioita tai toistuvia infektiosairauksia. * Lapsella ei ole normaalia ateriarytmiä, vaan napostelee useita kertoja päivässä. * Lapsella on näkyvää plakkia etuhampaiden pinnoilla. * Lapsella on alkavia reikiä tai maitohampaita on paikattu. * Sisaruksilla on reikiä tai paikattuja hampaita * Vanhemmilla on välinpitämätön asenne hammashoittoon, perheellä on sosiaalinen ongelma tai perhe on syrjäytynyt. 	<ul style="list-style-type: none"> * Annetaan tarvittavaa tietoa. * Tuetaan vanhempia lapsen ja oman suun terveyden hoidossa. * Kannustetaan vanhempia varaamaan aika hammashoitolaan, mikäli riski suun sairauksiin on kohonnut tai ei ole tietoa lapsen edellisestä käynnistä hammashoitolassa. 	<ul style="list-style-type: none"> * Tiheämpi yksilöllinen suun terveystarkastusväli * Tehostettu ehkäisevän hoidon neuvonta * Yksilöllisen tarpeen mukainen ravintoneuvonta * Käytännön harjausopetus huoltajalle * Plakkivärjäys ja fluorilakkaus (yli 4 v) * Kuutoshampaiden pinnoitus (5–7 v)